

Allemaal eigenrisicodrager?

Als het aan het kabinet ligt, moeten alle werkgevers die dat nog niet zijn, eigenrisicodrager worden voor de WGA. In het regeerakkoord staat in elk geval de zinsnede "de WGA zal volledig privaat uitgevoerd gaan worden". Niet meer en niet minder. Op dit moment is - net als onder de WAO - nog sprake van een keuzesysteem. Werkgevers kunnen kiezen of zij eigenrisicodrager worden of niet. Doen zij dat, dan moeten zij de



WGA-uitkeringen van hun (ex-) werknemers tien jaar lang zelf betalen, hetgeen er in de praktijk op neer komt dat zij zich daarvoor bij een private verzekeringsmaatschappij moeten verzekeren. Doen zij dat niet, dan moeten zij een premie aan het UWV betalen, die verhoogd wordt op grond van het bedrag van de eventuele WGA-uitkering van hun (ex-) werknemers tijdens de eerste tien jaren (gedifferentieerde WGA-premie).

Het keuzesysteem is een gevolg van een discussie tussen de coalitiepartners tijdens de vorige kabinetsperiode. Het CDA wilde daarbij het advies van de SER volgen en de WGA-uitkeringen laten betalen door private verzekeraars. De VVD wilde de WGA-uitkeringen laten betalen door het UWV, waarschijnlijk omdat men vreesde dat werkgeversorganisaties en vakbonden te veel invloed zouden krijgen op de uitvoering van de WGA, middels het dwingend voorschrijven van een bepaalde verzekeraar in algemeen verbindend te verklaren CAO's. Het gevolg was dat minister De Geus uiteindelijk "weg kwam" met zijn voorstel voor handhaving van het keuzesysteem uit de WAO, terwijl eigenlijk noch het CDA noch de VVD dat wilde.

Niet onvermeld daarbij mag blijven dat toenmalige berekeningen van het Centraal Planbureau aangaven dat private uitvoering van de WGA (eigenrisicodragen dus) in tien jaar tijd zes miljard euro duurder zou zijn vanwege het feit dat verzekeraars het risico van betaling van eventuele uitkeringen, in tegenstelling tot het UWV, vooruit moeten financieren. Als offertes voor eigenrisicodragen in de praktijk vaak gunstiger uitvallen dan zelfs de minimale gedifferentieerde WGA-premie van het UWV, moet niet vergeten worden dat de regering de gedifferentieerde WGA-premie de eerste vijf jaren op twee manieren kunstmatig verhoogt: enerzijds door een opslag op de WGA-premie en anderzijds door ook WAO-uitkeringen die zijn toegekend in de jaren vanaf 2000 mee te tellen voor de berekening van de gedifferentieerde WGA-premie, terwijl die uitkeringen helemaal niet uit de gedifferentieerde WGA-premie hoeven te worden betaald.

Ik vraag me zeer af waarom de regering wil dat werkgevers allemaal eigenrisicodrager worden. Het bedienen van de sociale partners in hun hang naar invloed en macht mag de reden toch eigenlijk niet zijn, zeker niet als dat de uitvoering

van de WGA een stuk duurder maakt. Het door de sociale partners gebruikte argument is dat verzekeraars veel beter in staat zijn om uitvoering te geven aan de van werkgevers verlangde re-integratie-inspanningen. Dat argument kan niet waar zijn. Deskundigen zijn het erover eens dat re-integratie vooral zinvol is, als deze in de eerste weken na de ziekmelding wordt opgepakt. De

WGA-uitkering gaat pas lopen na 104 weken ziekte. Vanwege de loondoorbetalingsverplichting in die 104 weken zal de werkgever of zijn verzekeraar die re-integratie-inspanningen al hebben gepleegd, met de WGA-uitkering als resultaat. De kans dat verdere re-integratie zinvol is, is uiterst klein. Daarbij komt dat de WIA-uitkeringen en het eigenrisicodragen zodanig vorm zijn gegeven dat re-integratie wel de werknemer aan een hoger inkomen helpt, maar dat besparing op de door de eigenrisicodrager te betalen WGA-uitkering maar zeer mondjesmaat te bereiken zal zijn. Verzekeraars zullen er daardoor waarschijnlijk voor kiezen te volstaan met betaling van de uitkering.

Tegelijkertijd is het niet moeilijk te bedenken wat ons te wachten staat als alle werkgevers eigenrisicodrager zullen moeten worden. Alle werkgevers zullen zich moeten gaan verzekeren, ook de (hele) grote omdat zonder (tenminste gedeeltelijke) verzekering niet de vereiste garantie voor de betaling van de uitkeringen kan worden verkregen. Verzekeraars zullen er veel voor over hebben om in die markt een zo groot mogelijk aandeel te verkrijgen. Te vrezen valt dat zij, net als bij de privatisering van de Ziektewet in 1996, met verlies marktaandeel zullen willen kopen, welk verlies dan met latere premiestijgingen moet worden goedge maakt.

Voeg daarbij dat nog een oplossing moet worden gevonden voor het probleem dat werknemers die na 1 januari 2004 ziek zijn geworden en al een uitkering hebben of waarschijnlijk gaan krijgen, in beginsel niet meer verzekerd kunnen worden en dat, wil men tenminste koppeltazerij voorkomen, ook nog een systeem zal moeten worden bedacht om te controleren dat voor alle werkgevers zich een bank of verzekeringsmaatschappij garant gesteld heeft voor de betaling van de uitkeringen, en het is duidelijk dat de WGA niet zo maar volledig privaat kan worden uitgevoerd.

Ik ben dan ook van mening dat de regering er goed aan doet van dit plan af te zien. ■■■

mr. J.P.M. (Joop) van Zijl,
advocaat te Tilburg.